HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הוציאו לו פרק חמישי יומא

בקטורת לא קא מיירי. ומיהו ודאי צריך להקטיר קטורת אחרת אחר שחיטת פר זה: **הקדים דם השעיר.** קא סלקא דעתך במתנות שבפנים קאמר דהוה ליה שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר: **ארגמא עולה.** דבמתנות שבהיכל קאמר אבל שחיטת השעיר במקומה היתה לאחר מתן דם הפר בפנים: **זה לפני ולפנים.** כפר בדמים הללו על טומאה שאירעה לפני ולפנים אם נכנס אדם שם בטומאה ואין בה ידיעה בסוף אבל הוה (ג) ידיעה בתחילה. וילפינן מקראי בפ"ק דשבועות (דף ז:) שעשיר זה תולה עליה להגין מן היסורין עד שיודע לו ויביא בעולה ויורד: **זה היכל.** על טומאה שאירעה בהיכל: **ואם ממזבח המשמעו.** על טומאה שאירעה לאדם במזבח והאה כדי השתחויה שזהו שיעור שהייה למי שנטמא בעזרה: **הושוו זונן.** בהאי יכפר בתרא הכהנים לויים וישראלים ובטומאת מקדש וקדשיו אי אפשר להשוותן שהרי הפר מכפר על הכהנים והשעיר הנעשה בפנים על ישראל ובאיזה כפרה הושוו מלמד שכולם מתכפרין בזידוי של שעיר המשתלח בשאר עבירות דברי רבי יהודה: **ר"ש אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל בטומאת מקדש וקדשיו.** ואין עמו וידוי: **כך דם הפר.** בלא וידוי מכפר על הכהנים בטומאת מקדש וקדשיו: **וכשם שזידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות כך וידוי של פר מכפר על הכהנים.** ובמס' שבועות (דף יג:) פרכינן ולר"ש הא ודאי הושוו ומשנינן הושוו לדבני כפרה ניהו מיהו כל חד מכפר בדידיה: **ולא מכפר אם הקודש זה לפני ולפנים.** אלו הזאות של בין הבדים: **זה היכל.** הזאות שעל הפרוכת: **מלאן אמרו וכו'.** ללו אנתן מקלת מתנות קאי אלא אגמר מתנות שבפנים ונשפך הדם (ג) דאמר מכאן דאין צריך לחזור ולעשות את זאת שגמר שהרי כפרה בפני עצמה היא: **הנעשה אחת אמרתי לך.** להתכפר הכפרה בה ולא לעשות כפרה אחת משתי בהמות: **ולא שני הטוויין.** לשנות הזאה שתי פעמים: **לי חילק רבי יעקב בלוגין.** לי נתן רבי יעקב חילוק בלוג שמן של מצורע שלא הושוו למתן דמיס של יה"כ ושנה לי לא נחלקו ר"מ ורבי אלעזר ור"ש בעבודות החלוקות בו שבע הזאות שבפנים ומתן בהונות דלא אמרינן ממקום שפסק מפסק הוא מתחיל דכתיב לוג אחד שמן (ויקרא יד) לוג אחד אמרתי לך להיות הכפרה בו ולא שני לוגין דהתם הוא דאיכא למידרש חיטוי אחד אמרתי לך אבל הכא ליכא למימר הכי: **מקלת מתנות שבפנים.** דכתיב (שם) והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים: **ויתחיל בתחילה בבהונות.** שהיא עבודה שניה דכתיב (שם) ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן וגו': **מתנות הראש.** והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר (שם): **לי שנה ר' יעקב.** את המחלוקת הזה שבמשנתנו בלוגין של מצורע: **אילימא משום דכתיב והנותר.** דקרי להו שירייס: **ה"ג דלא מעכבי.** והאמר מר (מנחות דף ט.) שירייס שחסרו בין קמיצה להקטרה אין מקטירין את הקומץ עליהו: **שאני הכא דכתיב ומיתר השמן והנותר.** מתנות בהונות קרויין שירייס דכתיב בהו ומיתר השמן וגו' ומתנות הראש קרויין שירי שירייס דכתיב בהו והנותר בשירייס הראשונים יתן על ראש המטהר:

בקטורת לא קא מיירי אמר עולא [א]שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר לא עשה ולא כלום תנן הקדים דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה מדם השעיר אחר דם הפר [ב] ואם איתא יחזור וישחוט מבעי ליה תרגמא עולא במתנות שבהיכל וכן אמר ר' אפס במתנות שבהיכל: וכן בהיכל וכן במזבח וכו': [ג]ת"ר [1]וכפר את מקדש הקודש זה לפני ולפנים אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו יכפר אלו עזרות הכהנים כמשמען עם הקהל אלו ישראל יכפר אלו הלוים הושוו כולן לכפרה אחת שכולן מתכפרין בשעיר המשתלח בשאר עבירות [2]דברי ר' יהודה ר"ש אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל בטומאת מקדש וקדשיו כך דם הפר מכפר על הכהנים בטומאת מקדש וקדשיו וכשם שוידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות כך וידוי של פר מכפר על הכהנים בשאר עבירות ת"ר [2]וכלה מכפר את הקודש זה לפני ולפנים אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו מלמד שכולן כפרה כפרה בפני עצמן מכאן אמרו [ג]נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבפנים רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק [3]גמר את המתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל נתן מקצת מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה בהיכל רבי אלעזר ור' שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק [3]גמר מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות המזבח נתן מקצת מתנות שבמזבח ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות המזבח רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [4]גמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם דברי הכל לא מעכבי אמר ר' יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו [3]מדם חטאת הכפורים אחת בשנה רבי מאיר סבר חטאת אחת אמרתי לך ולא שתי חטאות רבי אלעזר ורבי שמעון סברי חטוי אחד אמרתי לך ולא שני חטויין תניא אמר רבי לי חלק ר' יעקב בלוגין ולא והתניא [ה]נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל רבי אלעזר ור"ש אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [4]גמר מתנות שבהיכל ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבבהונות [5]נתן מקצת מתנות בבהונות ונשפך הלוג יביא לוג [אחר] ויתחיל בתחילה במתנות שבבהונות רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [ה]גמר מתנות שבבהונות ונשפך הלוג דברי הכל מתנות הראש לא מעכבות אימא לי שנה ר' יעקב בלוגין אמר מר מתנות הראש אין מעכבות מאי טעמא אילימא משום דכתיב [4]והנותר מן השמן אלא מעתה [5]והנותרת מן המנחה הכי נמי דלא מעכבי שאני התם דכתיב [6]ומיתר והנותר אמר רבי יוחנן אשם

דברי הכל מתנות הראש אינו מעכב. מכאן קשה למה דאמרי' פ"ק דזבחים (דף ו:) והנותר בשמן יתן על ראש המטהר אם נתן כפר ואם לא נתן לא כפר דברי ר"ע רבי יוחנן בן נורי אומר מעלה עליו כאילו לא כפר ומפרש התם מאי כאילו לא כפר וכפר כפר מתן בהונות לא כפר מתנות הראש ופירש רש"י ויביא אחר ויתחיל במתנות הראש ולר"ע אף מתנות בהונות שנתן לא עלו לו ויביא לוג אחר ויתחיל בבהונות וקשה דא"כ [ד) [זהו לא כתנאי דהכא וע"כ נראה] רבי יוחנן בן נורי דאמר התם דמתנות הראש שירי מנוה הן סבר כתנא דהכא והכי פירושא מעיקרא כי בעי למימר כפר גברא לא כפר קמי שמיא כפר גברא שטיהר מלרעתו ולא כפר קמי שמיא מעונש שבידו והדר קאמר אפילו מעונש שבידו איכפר ליה אלא כפר מתן בהונות שעשאה כמצותה לא כפר מתנות הראש שחיסר מנוה ולא עשאה כמאמרה ויש מפרשים דמעיקרא סלקא דעתך לא כפר קמי שמיא מתן בהונות עצמן אע"פ שנתן אין בהן ריצוי גמור אע"ג דמתנות הראש לא מעכבי והדר קאמר לא כפר מתנות הראש ריצוי גמור אבל מתן בהונות כפר ריצוי גמור: **אלא** מעתה והנותרת מן המנחה. הכי נמי הוה מצי למיפרך מומיתר השמן דקאי ביה אלא ניחא ליה למיפרך מוהנותרת דהוי דומי' דוהנותר: אשם

ורבי שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק [3]גמר את המתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל נתן מקצת מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה בהיכל רבי אלעזר ור' שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק [3]גמר מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות המזבח נתן מקצת מתנות שבמזבח ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות המזבח רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [4]גמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם דברי הכל לא מעכבי אמר ר' יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו [3]מדם חטאת הכפורים אחת בשנה רבי מאיר סבר חטאת אחת אמרתי לך ולא שתי חטאות רבי אלעזר ורבי שמעון סברי חטוי אחד אמרתי לך ולא שני חטויין תניא אמר רבי לי חלק ר' יעקב בלוגין ולא והתניא [ה]נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל רבי אלעזר ור"ש אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [4]גמר מתנות שבהיכל ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבבהונות [5]נתן מקצת מתנות בבהונות ונשפך הלוג יביא לוג [אחר] ויתחיל בתחילה במתנות שבבהונות רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [ה]גמר מתנות שבבהונות ונשפך הלוג דברי הכל מתנות הראש לא מעכבות אימא לי שנה ר' יעקב בלוגין אמר מר מתנות הראש אין מעכבות מאי טעמא אילימא משום דכתיב [4]והנותר מן השמן אלא מעתה [5]והנותרת מן המנחה הכי נמי דלא מעכבי שאני התם דכתיב [6]ומיתר והנותר אמר רבי יוחנן אשם

צג א מיי' פ"ה מהל' עבודת יום"כ הל' ג:
צד ב שם הלכה ו:
צה ג שם הלכה ז:
צו ד שם הלכה ח:
צז ה ו ז ח מיי' פ"ה מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מוסף רש"י

וכפר את מקדש הקודש. בעבודת פר ושעיר של יום הכפורים כתיב המכפרת על טומאת מקדש וקדשיו, זה לפני ולפנים. על טומאה שאירעה לפני ולפנים כגון נטמא לפני ולפנים ושהה כדי השתחואה, דממיינא ליה על שהייתו (שבועות יג:). זה היכל. אם נטמא בהיכל (שם). מזבח כמשמעו. זה מזבח הזהב אם הקטיר קטורת בטומאה ובשהייה (שם) ו:) על מי שעבד בטומאה במזבח בלא חיוב מקדש כגון נטמא במקדש דעבד בלא שהייה כאן טומאת מקדש, דהיכא דנטמא בעזרה ק"ל בשבועות (טו.). הלכה למשה מסיני דלא מחייב עד שיהא כדי השתחואה (חולין קלא:) שמכפרים על טומאה שנעבד במזבח, וכגון שהיתה לו יציעה בתחלה כשנטמא ונעלם ממנו טומאה זו, או הטלה קודש וגנבו ושעיר הנעשה בפנים מכפר על שיודע ויביא קרבן עולה ויורד. כדאמר בשבועות (מנחות צב. מכת"י). **יכפר אלו** עזרות. נכנס לעזרה בטומאה (שבועות יג:) או: על טומאה שאירעה בעזרה (חולין שם). **הכהנים** כמשמען. על הכהנים שנגנו וכנסו טמאים לעזרה, וכן לויים וישראלים ועבדים, קראי יתירי קדיש (שם) ומכפר דם השעיר על ישראל ודם הפר על הכהנים (מנחות צב.). **הושוו כולן לכפרה אחת.** בהא יכפר בתרא הוה הכהנים לויים וישראלים, מלמד שכולן מתכפרין בשעיר המשתלח בשאר עבירות, דאילו בטומאת מקדש וקדשיו ליכא למימר דהושוו שהרי הפר מכפר על הכהנים ושעיר הפנימי על ישראל (שבועות יג:). **כשם שדם השעיר.** לבדו, מכפר על ישראל. בטומאת מקדש בלא שוס וידוי, שהרי אין שוס וידוי בשעיר הפנימי, כך דם הפר. לבדו בלא וידוי, מכפר על הכהנים. ואייתר ליה וידוי הפר לשאר עבירות (שם). **וכשם שוידוי כו'.** בהאי שעיר קאמרת דבטומאת מקדש וקדשיו לא הושוו, דכשם שדם השעיר וכו' אבל בהא פלגינן עלך כשם שוידוי כו' (מנחות צב. מכת"י).

רבינו חננאל

אמר עולא שחט השעיר קודם מתן דם הפר לא עשה כלום. כמאן דלא כר' יהודה אפי' תימא ר' יהודה צורך פנים הוא כו'. תנן הקדים דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה מדם השעיר אחר דם הפר. ואם איתא לדעולא יביא אחר

ר"ש דזבחים (דף ו:) והנותר בשמן יתן על ראש המטהר אם נתן כפר ואם לא נתן לא כפר דברי ר"ע רבי יוחנן בן נורי אומר מעלה עליו כאילו לא כפר וכפר ומפרש התם מאי כאילו לא כפר כפר מתן בהונות לא כפר מתנות הראש ופירש רש"י ויביא אחר ויתחיל במתנות הראש ולר"ע אף מתנות בהונות שנתן לא עלו לו ויביא לוג אחר ויתחיל בבהונות וקשה דא"כ [ד) [זהו לא כתנאי דהכא וע"כ נראה] רבי יוחנן בן נורי דאמר התם דמתנות הראש שירי מנוה הן סבר כתנא דהכא והכי פירושא מעיקרא כי בעי למימר כפר גברא לא כפר קמי שמיא כפר גברא שטיהר מלרעתו ולא כפר קמי שמיא מעונש שבידו והדר קאמר אפילו מעונש שבידו איכפר ליה אלא כפר מתן בהונות שעשאה כמצותה לא כפר מתנות הראש שחיסר מנוה ולא עשאה כמאמרה ויש מפרשים דמעיקרא סלקא דעתך לא כפר קמי שמיא מתן בהונות עצמן אע"פ שנתן אין בהן ריצוי גמור אע"ג דמתנות הראש לא מעכבי והדר קאמר לא כפר מתנות הראש ריצוי גמור אבל מתן בהונות כפר ריצוי גמור: **אלא** מעתה והנותרת מן המנחה. הכי נמי הוה מצי למיפרך מומיתר השמן דקאי ביה אלא ניחא ליה למיפרך מוהנותרת דהוי דומי' דוהנותר: אשם

ורבי שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק [3]גמר את המתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל נתן מקצת מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה בהיכל רבי אלעזר ור' שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק [3]גמר מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות המזבח נתן מקצת מתנות שבמזבח ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות המזבח רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [4]גמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם דברי הכל לא מעכבי אמר ר' יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו [3]מדם חטאת הכפורים אחת בשנה רבי מאיר סבר חטאת אחת אמרתי לך ולא שתי חטאות רבי אלעזר ורבי שמעון סברי חטוי אחד אמרתי לך ולא שני חטויין תניא אמר רבי לי חלק ר' יעקב בלוגין ולא והתניא [ה]נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל רבי אלעזר ור"ש אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [4]גמר מתנות שבהיכל ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבבהונות [5]נתן מקצת מתנות בבהונות ונשפך הלוג יביא לוג [אחר] ויתחיל בתחילה במתנות שבבהונות רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [ה]גמר מתנות שבבהונות ונשפך הלוג דברי הכל מתנות הראש לא מעכבות אימא לי שנה ר' יעקב בלוגין אמר מר מתנות הראש אין מעכבות מאי טעמא אילימא משום דכתיב [4]והנותר מן השמן אלא מעתה [5]והנותרת מן המנחה הכי נמי דלא מעכבי שאני התם דכתיב [6]ומיתר והנותר אמר רבי יוחנן אשם

רישחוט מבעי ליה. ומשני עולא הא דקתני הקדים דם השעיר בתנות שבהיכל שהיא עבודת חוץ, כי קאמינא אנא במתנות שבפנים. וכן בהיכל וכן במזבח דהזה שכולם כפרה כו', ת"ר וכפר את מקדש הקודש זה לפני ולפנים. אהל מועד זה היכל. מזבח כמשמעו מיכן אמרו חכמים אם עד שלא גמר מתנות שבפנים נשפך הדם, יביא אחר ויתחיל מבפנים. ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ממקום שפסק משם מתחיל גמר מתנות שבפנים כו' עד גמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם דברי הכל שיריים לא מעכבי. א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו מדם חטאת הכפורים אחת בשנה. ר' מאיר סבר חטאת אחת. כלומר, מחטאת שתתן בפנים ממנה תהא מזה בהיכל ובמזבח ר' אלעזר ור' שמעון סברי חיטוי אחד. כלומר, הזאה אחת והן אחת למעלה ושבע למטה בין מחטאת אחת בין משתים לא תוסיף הזאה על זה המניין. **תניא** אמר ר' לא חילק לי רבי יעקב בלוגין. כלומר לא שנה לי בהן חלוקה אלא הכל מודים. ואמרינן ולא והתניא אם עד שלא גמר שבע [הזיות] כדכתיב במצורע והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים לפני ה', נשפך הלוג יביא אחר ויתחיל בתחילה במתן שבע לפני ה'. ר' אלעזר ור' שמעון אמרו ממקום שפסק משם מתחיל כו'. הנה חלוקתם בלוגין כאשר חלוקתם בדמים של יום הכפורים. ומשנינן אמר לי חילק לי בלוגין לא שינה לי בלוגין. כלומר לא שנה לי בהן חלוקה בין הלוגין לדמים של יום הכפורים. אלא בדרך שחולקין בדמים כך הן חולקין בלוגין. **מתנות הראש** של מצורע לא מעכבי מאי טעמא מכדי כתיב ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן וגו', למה לי למיכתב עוד והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר וגו', ללמד שאם [לא] נשאר כלום לא מעכבי.

מ"כ. **הושוו כולן לכפרה אחת שכולן מתכפרין בשעיר המשתלח.** ולפעמי דפעמי לא הושוו דהא כתיב כפ"ק דשבועות (יג, ב) נעשה ולא נעשה לכהנים. **חטאת אחת אמרתי לך ולא שתי חטאות.** וא"ת והא נפקא לעל מקרא דוכלה מכפר את הקדש. י"ל דשמא אתא לשום דרשא אחרינא, דר' אלעזר ור' שמעון על כרחין מוקמיה ליה לדרשא אחרינא. **בפר**"ח גרס **לא** חילק ר' (**עקיבא**) ['עקב] בלוגין ולא כו'. (בפ"ד) [דס"ד] דקאמר דהתם לא היו חולקין התנאים, ומשני אימא לא שינה לי (עקינא)